

de het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom en artikel 2 van richtlijn 2006/116/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de beschermings-termijn van het auteursrecht en van bepaalde naburige rechten, moeten aldus worden uitgelegd dat de exploitatierechten van het cinematografische werk als die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn (reproductierecht, recht op uitzending per satelliet en elk ander recht van mededeling aan het publiek door middel van de beschikbaarstelling aan het publiek), van rechtswege rechtstreeks en oorspronkelijk toekomen aan de hoofdregisseur. Bijgevolg moeten deze bepalingen aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale wettelijke regeling waarbij deze exploitatierechten van rechtswege en uitsluitend aan de producent van het betrokken werk worden toegekend.

2) Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten de mogelijkheid laat om te voorzien in een vermoeden van overdracht van de exploitatierechten van het cinematografische werk als die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn (recht op uitzending per satelliet, reproductierecht en elk ander recht van mededeling aan het publiek door middel van de beschikbaarstelling aan het publiek), aan de producent van het cinematografische werk, vooropgesteld dat dit vermoeden weerlegbaar is zodat de hoofdregisseur van dit werk iets anders kan overeenkomen.

3) Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat het recht op de in artikel 5, lid 2, sub b, van richtlijn 2001/29 bedoelde billijke compensatie op grond van de zogenoemde "uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik" van rechtswege rechtstreeks en oorspronkelijk moet toekomen aan de hoofdregisseur van het cinematografische werk in zijn hoedanigheid van auteur ervan.

4) Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten niet de mogelijkheid laat om te voorzien in een vermoeden van overdracht van het aan de hoofdregisseur van het cinematografische werk toekomende recht op een billijke compensatie aan de producent van dit werk, ongeacht of dit vermoeden onweerlegbaar is dan wel daarvan kan worden afgeweken.

[...]

Zie de bijdrage van J.J.C. Kabel elders in dit nummer, red.

Gerechtshof Amsterdam 5 juli 2011 (tussenarrest; eindarrest 13 december 2011)
zaaknummer 200.042.617/01
(mrs. G.J. Visser, M.M.M. Tillema en N. van Lingen)

Het format van de Flodder-films is niet het afgeleide van de films maar het ligt integendeel daaraan ten grondslag. Dit format is een zelfstandig auteursrechtelijk beschermd werk. Scenarioschrijver is rechthebbende op het format van de films. Uitleg van de verschillende overeenkomsten leidt niet tot de conclusie dat pp. beoogd hebben een volledige overdracht van de auteursrechten op het format te bewerkstelligen. Overdracht van de rechten op de films en de tv serie omvatten derhalve niet mede de rechten op het format.

Arrest van de vierde meervoudige burgerlijke kamer inzake

Dirk Willem Herman Maas, wonende te Amsterdam, appellant in het principaal appel, tevens geïntimeerde in het voorwaardelijk incidenteel appel, adv. mr. A. Knigge te Amsterdam

tegen

Armada Productions BV, gevestigd te Amsterdam, geïntimeerde in het principaal appel, tevens appelante in het voorwaardelijk incidenteel appel, adv. mr. I.M.C. Reinders Folmer te Amsterdam.

Partijen worden hierna Maas en Armada genoemd.

1. Het geding in hoger beroep

Bij dagvaarding van 17 juli 2009 is Maas in hoger beroep gekomen van het door de rechtbank Amsterdam onder zaaknummer/rolnummer 360779/HA ZA 07-160 tussen hem als eiser in conventie, tevens verweerder in voorwaardelijke reconventie en Armada als gedaagde in conventie, tevens eiseres in voorwaardelijke reconventie gewezen en op 17 juni 2009 uitgesproken vonnis.

Bij memorie heeft Maas tegen het door de rechtbank in deze zaak op 19 december 2007 uitgesproken tussenvonnis twee grieven en tegen voornoemd (eind)vonnis van 17 juni 2009 drie grieven gericht, bewijs aangeboden en geconcludeerd dat het hof de bestreden vonnissen zal vernietigen en, opnieuw rechtdoende, bij arrest uitvoerbaar bij voorraad, de door hem in eerste aanleg ingestelde vorderingen alsnog zal toewijzen en de voorwaardelijke reconventionele vorderingen zal afwijzen, met veroordeling, op de voet van artikel 1019h Rv, van Armada in de kosten van beide instanties.

Bij memorie heeft Armada de grieven in het principaal appel bestreden, zelf bij wege van voorwaardelijk incidenteel appel tegen het tussenvonnis van 19 december 2007 zeven grieven aangevoerd, een productie overgelegd, bewijs aangeboden en geconcludeerd, kort gezegd, in het principaal appel tot bekrachtiging, subsidiair, indien een of meer grieven van Maas zouden slagen en het vonnis niet in stand kan worden gelaten, tot terugwijzing van de zaak naar de rechtbank, en in het voorwaardelijk incidenteel appel primair tot bekrachtiging van het eindvonnis en subsidiair tot vernietiging van de beide vonnissen, met veroordeling, uitvoerbaar bij voorraad, van Maas in de volledige kosten van het geding in hoger beroep, aan salaris bedragende (ten tijde van het nemen van de memorie) € 5.955,- (inclusief 5% kantoorkosten, exclusief BTW).

Bij memorie heeft Maas de grieven in het voorwaardelijk incidenteel appel bestreden, een productie overgelegd, (wederom) bewijs aangeboden en geconcludeerd dat het hof het voorwaardelijk incidenteel appel zal verwerpen, met veroordeling, uitvoerbaar bij

voorraad, van Armada in de volledige proceskosten op de voet van artikel 1019h Rv.

Partijen hebben ter terechtzitting van 15 december 2010 hun zaak mondeling door hun advocat(en), aan de hand van aan het hof overgelegde pleitaantekeningen, doen toelichten, Maas door mrs. J.A. Schaap en A.A. Quaadvlieg, beiden advocaat te Amsterdam, en Armada door mr. R.J.F. Wigman, advocaat te Amsterdam. Een voorafgaand aan het pleidooi door mr. Schaap aan het hof toegezonden brief van 14 december 2010, met twee bijlagen, maakt deel uit van het procesdossier. Ten slotte hebben partijen het hof verzocht arrest te wijzen.

2. Feiten

Omtrent de in het tussenvonnis van 19 december 2007 onder 2.1 tot en met 2.6 opgesomde feiten bestaat geen geschil, zodat ook het hof daarvan zal uitgaan.

3. Beoordeling

3.1. Deze zaak gaat om het volgende:

(i) Maas is als regisseur en scenarist betrokken bij onder meer een drietal films over de familie Flodder (hierna gezamenlijk: De Flodderfilms): 'Flodder', 'Flodder in Amerika' en 'Flodder the final Story' (deze laatste wordt in de stukken ook genoemd: 'Flodder III', 'De Derde Flodderfilm' of 'De Zaak Zonnedaal'). Voorts is hij betrokken geweest bij de totstandkoming van een televisieserie genaamd Flodder, waarvan 62 afleveringen zijn gemaakt (verder: de Flodder tv-serie).

(ii) De Flodderfilms en de Flodder tv-serie zijn geproduceerd door First Floor Features BV (hierna: FFF).

(iii) FFF is op 25 februari 2004 in staat van faillissement verklaard, met benoeming van mr. P.R.W. Schaink tot curator (hierna: de curator).

(iv) De Flodderfilms en de Flodder tv-serie gaan allemaal over de avonturen van een asociaal gezin, dat bij wijze van sociaal experiment komt te wonen in de rijke villawijk Zonnedaal. Het gezin bestaat uit:

Ma Flodder (sigaar, vet haar, bloemetjesjurk, groene kaplaarzen) die een illegale whiskystokerij bestiert;

Zoon Johnnie Flodder (geblondeerde kuif, roodleren jack, slan-genleren laarzen) die zich bezig houdt met duistere zaakjes, een roze Amerikaanse jaren '50 auto rijdt, een vlotte babbel heeft en de aandacht heeft van de vrouwen;

Dochter Kees (blond, rondborstig, minirokje, hoge hakken) is een zoonaanbidster en mannenverslindster. Zij is niet erg slim en gooit haar vrouwelijke charmes in de strijd om haar doel te bereiken;

Zoon Kees (slungel, slordige kleding en losse veters) kijkt op tegen zijn oudere broer, is niet te slim en brengt, daardoor de illegale klusjes van Johnnie regelmatig in gevaar. Hij begluurt de meisje op de tennisbaan of onder de douche;

De kinderen *Toet* (punkuiterlijk) en *Henkie* (zakelijk uiterlijk) zijn straatSlim en bijdehand. Toet heeft altijd een vlinder-mes op zak; Henkie is slim met geld en computers;

Opa (oud NS conducteursuniform en in een rolstoel) kan zich niet verstaanbaar maken;

Whisky (zwarte bouwvier) valt alles en iedereen aan behalve de familie Flodder.

Voorts verschijnt steeds gemeenteambtenaar *Sjachie* (haar van een sociaalwerker uit de jaren '70, bril met rond montuur, leren hese-je, ribbroek, sandalen); hij moet voortdurend de hoog oplopende conflicten tussen de familie Flodder en de overige buurtbewoners sussen, gelooft in het goede in de mens en wordt regelmatig door de familie Flodder misbruikt. Daarnaast is er nog een aantal regel-matig terugkerende nevenfiguren en situaties.

(v) Tussen de curator enerzijds en Armada anderzijds is op 28 maart 2005 een overeenkomst gesloten welke onder meer en voor zover hier van belang het volgende inhoudt:

In overweging nemend:

a. [...]

b. FFF wordt aangemerkt als auteursrechthebbende ten aanzien van alle in deze overeenkomst genoemde werken, alsmede ten aanzien van de aan die werken ten grondslag liggende formats, scenario's, eventuele boekrechten, muziekrechten, verfilmingsrechten en andere auteursrechtelijk relevante materialen. [...]

Verklaren te zijn overeen gekomen als volgt:

Artikel 1 - Definities

1. In deze overeenkomst worden de volgende definities gehanteerd, in aanvulling op definities die elders in deze overeenkomst zijn vastgelegd: [...]

All Media rights: alle bestaande en toekomstige openbaarmakingsrechten van een audiovisueel werk in welke vorm of medium dan ook, zonder enige distributie-technische beperking.

Artikel 2 - Verlening licenties

2. De Curator verleent hierbij aan Armada, gelijk Armada aanvaardt, de volgende exclusieve licenties op de volgende werken:

- All Media rechten van de complete TV-serie *Flodder*, wereldwijd exclusief Nederland, Vlaanderen en Luxemburg. [...]

Artikel 3 - Auteursrechten

3. De Curator levert hierbij aan Armada, gelijk Armada in leverschik aanvaardt de volgende rechten:

- Alle onderliggende (auteurs)rechten zoals opgesomd in de considerans sub b van deze overeenkomst, op basis waarvan de hiervoor genoemde TV-series, waarvan Armada de hiervoor genoemde licenties verwerft, zijn gemaakt;

- [...]

Artikel 8 - Overige bepalingen

7. De Curator verklaart op basis van door hem ingesteld onderzoek en verkregen informatie naar beste weten dat hij kan beschikken over de in deze overeenkomst aangeduide auteursrechten, doch hij is in zijn hoedanigheid van wettelijk aangestelde beheerder en vereffenaar niet in staat aan Armada terzake garanties of vrijwaring te verstrekken, hetgeen door Armada wordt aanvaard. De Curator verklaart Armada in de gelegenheid te hebben gesteld onderzoek te doen naar de aanwezigheid van materialen en documentatie als in deze overeenkomst genoemd en Armada verklaart hier- van kennis te hebben kunnen nemen. [...]

(vi) Ter zake van de auteursrechten met betrekking tot de Flodderfilms en de Flodder tv-serie is, vóór het faillissement van FFF, een aantal (door de rechtbank in het tussenvonnis van 19 december 2007 onder 2.6, I tot en met VIII, beschreven) overeenkomsten gesloten.

(vii) Armada is voornemens om (tezamen met anderen) een nieuwe serie Flodder tv-programma's te produceren, op basis van het oorspronkelijke format. Maas heeft zich daartegen verzet en vordert in deze procedure, kort samengevat, dat voor recht wordt verklaard dat hij rechthebbende is op het Flodderformat en dat Armada wordt geboden, op straffe van een dwangsom, iedere inbreuk op zijn auteursrecht op het Flodderformat te staken en gestaakt te houden, alsmede dat Armada wordt veroordeeld tot vergoeding van de door Maas geleden schade, op te maken bij staat. Armada vordert, kort samengevat, in voorwaardelijke reconventie dat voor recht wordt verklaard dat zij in ieder geval mederechthebbende op het format is en dat Maas het format niet zonder haar medewerking mag exploiteren, alsmede dat zij de Flodderfilms en

de Flodder tv-series mag exploiteren, hetgeen mede inhoudt op basis van die rechten onder andere televisieseries te (doen) maken en speelfilms te (doen) maken zonder rekening te hoeven houden met eventuele formatrechten van Maas.

(viii) De rechtbank heeft de vorderingen van Maas afgewezen en hem veroordeeld in de kosten van het geding. Op de (voorwaardelijk ingestelde) reconventie hoefde de rechtbank niet te beslissen.

3.2. Tegen de door Maas ingestelde vorderingen voert Armada, samengevat, de volgende verweren:

- er is geen, althans geen auteursrechtelijk relevant, format Flodder;
- zo er een format Flodder is, komen de rechten daarop niet toe aan Maas, maar in ieder geval mede of zelfs grotendeels aan Armada;
- zo er een format Flodder is en de rechten daarop (deels) nog aan Maas zouden toekomen, heeft hij terzake een licentie gegeven, althans de verdere uitoefening van die rechten prijsgegeven;
- zo er een format Flodder is en de rechten daarop (deels) nog aan Maas zouden toekomen, heeft Armada gerechtvaardigd mogen vertrouwen dat zij die rechten uit de boedel van FFF heeft kunnen verkrijgen.

3.3. De rechtbank heeft, in het tussenvonnissen van 19 december 2007, het eerste door Armada gevoerde verweer verworpen en geoordeeld dat er een Flodder-format is waaraan auteursrechtelijke bescherming toekomt. De rechtbank heeft voorts overwogen dat Maas moet gelden als de maker van het format. In dit tussenvonnissen heeft de rechtbank vervolgens Armada toegelaten tot het bewijs dat Maas zijn formatrechten op de Flodderfilms en Flodder tv-serie aan (een) derde(n) heeft overgedragen. Na bewijslevering heeft de rechtbank in het eindvonnissen Armada geslaagd geacht in het haar opgedragen bewijs en om die reden de vorderingen van Maas afgewezen. Aan verdere beoordeling van het door Armada subsidiair gedane beroep op art. 3:36 BW, waarop de rechtbank in het tussenvonnissen van 19 december 2007 al inhoudelijk was ingegaan, kwam de rechtbank niet toe.

3.4. Het (door Maas ingestelde) principaal appel is in de kern gericht tegen het oordeel van de rechtbank dat hij zijn rechten op het format aan derden heeft overgedragen en dus zelf niet meer tegen inbreuk daarop kan ageren. In het (voorwaardelijk) incidenteel appel komt Armada (in de grieven I en II) op tegen de beslissing dat Maas als maker van het format moet gelden en dat de overdracht van de rechten op de films en/of tv-serie niet mede de overdracht van de rechten op het format omvat. De overige grieven in het incidenteel appel klagen dat de rechtbank onjuist heeft overwogen met betrekking tot de bewijslast en met betrekking tot de uitleg en betekenis van de in het geding overgelegde akten.

3.5. Het hof ziet reden eerst grief I in het incidenteel appel te behandelen. Bij de behandeling van deze grief zal het hof tevens ingaan op het verweer van Armada dat geen sprake is van een afzonderlijk, voor auteursrecht vatbaar format.

3.6. De rechtbank heeft in het tussenvonnissen onder 4.3 overwogen dat ook indien vanuit één werk later, op basis van het in het aanvankelijk werk besloten liggende stramien, nieuwe werken worden gemaakt, aan dit stramien auteursrechtelijke bescherming kan toekomen en dat het aan de Flodderfilms en de Flodder tv-serie ten grondslag liggende format voldoet aan de voor afzonderlijke auteursrechtelijke bescherming als werk te stellen eisen, nu het gaat om een voldoende uitgewerkt stramien dat een eigen oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt, zoals dat kan worden afgeleid uit de in het tussenvonnissen onder 2.4 weergegeven gemeenschappelijke trekken.

3.7. Armada betoogt dat het door Maas gepretendeerde en door de rechtbank als beschermd werk erkende format niets anders is dan een voortborduren op (alle) elementen die reeds in het scenario van de eerste Flodderfilm waren verwerkt en dat alle (auteurs)rechten daarop door Maas zijn overgedragen aan haar rechtsvoorgangster FFF. De opvolgende films en de tv-serie betreffen volgens Armada slechts nieuwe verhalen, gebaseerd op het basisthema 'asociaal gezin in dure villawijk' met gebruikmaking van dezelfde karakters. Het door Maas gepretendeerde format is daarom geen oorspronkelijk werk en geen zelfstandige schepping, maar een afgeleide waaraan geen zelfstandige (al dan niet creatieve) arbeid te pas is gekomen. De eerste Flodderfilm is niet gebaseerd op het format, maar het format is een afgeleide van deze en wellicht een aantal opvolgende films, aldus nog steeds Armada die subsidiair aanvoert dat de rechten op het format, indien dat uit een veelheid van werken is gegroeid, toekomen aan de rechthebbenden op die veelheid van werken.

3.8. Dit verweer is door de rechtbank terecht en op goede gronden verworpen. Armada doet haar betoog onder meer steunen op het argument dat het bedoelde format niets anders is dan een voortborduren op (alle) elementen die reeds in het scenario van de eerste Flodderfilm waren verwerkt. Van dit laatste uitgaande – Maas bevestigt dat alle elementen al in de eerste film aanwezig waren – moet worden aangenomen dat de (in het tussenvonnissen onder 2.4 en hierboven in 3.1 sub (iv) opgesomde) gemeenschappelijke kenmerken die in alle films en de tv-serie voorkomen, zijn bedacht vóór het tot stand komen van de eerste film. Dat betekent dat reeds in de eerste film het door deze kenmerken bepaalde stramien (het format) is te herkennen dat terugkeert in latere films en tv-serie(s). Dat aldus omliggende format, dat als zodanig kan worden onderscheiden van en vooraf gaat aan de scenario's van de opvolgende films en dat in zijn kenmerkende bestanddelen, zoals die in het vonnis (en iets uitgebreider in productie 1 van Maas in eerste aanleg) zijn opgesomd, voldoende is uitgewerkt, getuigt van een eigen en oorspronkelijk karakter en draagt, als resultaat van bij de totstandkoming ervan gemaakte creatieve keuzes, het persoonlijk stempel van de maker. Meer is niet vereist om als zelfstandig auteursrechtelijk werk beschermd te zijn. Met name is niet vereist dat het format voorafgaande aan de schepping van de afzonderlijke afleveringen is vastgelegd. Toereikend is dat het format, als gezegd, tevoren is bedacht in een vorm die door zijn (in de afzonderlijke afleveringen terugkerende en in de verhaallijnen van de diverse scenario's verder ontwikkelde) gezamenlijke elementen als basisgedachte voldoende is omliggend en uitgewerkt, waardoor het format zich structureel onderscheidt van een rudimentair, nog vormloos idee.

3.9. Aldus beschouwd is dus, anders dan Armada betoogt, het format in het onderhavige geval geen afgeleide van een aantal films maar ligt het integendeel daaraan ten grondslag. Armada kan dan ook niet worden gevolgd in haar stelling dat de rechten op het (in haar ogen afgeleide) format zouden toekomen aan de rechthebbenden op een veelvoud van elkaar opvolgende werken. Nu Maas onweersproken – het tegendeel blijkt niet uit de memorie van antwoord onder 6 en de toelichting op de incidentele grief I – heeft te gelden als de schrijver en regisseur van in ieder geval de eerste twee Flodderfilms en mede-auteur van de derde Flodderfilm en als (mede-)auteur van een deel van de Flodder tv-serie, moet hij ook gelden als de maker van het daaraan voorafgaande format. Daaraan doet niet af dat ook anderen scenario's voor diverse afleveringen hebben geschreven en die hebben geregisseerd. Dat wordt evenmin anders indien juist zou zijn dat ook anderen over het oorspronkelijke idee hebben nagedacht, zoals Armada stelt maar Maas betwist. Ook het in dit verband subsidiair gevoerde verweer van Armada kan derhalve niet slagen.

3.10. Het vorenstaande brengt mee dat het verweer dat geen sprake is van een voor auteursrechtelijke bescherming vatbaar format Flodder moet worden verworpen en dat de incidentele grief I geen doel treft. Voor de verdere beoordeling van de zaak strekt

tot uitgangspunt dat aan alle voorwaarden voor auteursrechtelijke bescherming van het Flodder-format is voldaan en dat Maas, als geestelijk schepper ervan, als (oorspronkelijk) enig auteursrecht-hebbende op dit format dient te worden aangemerkt.

3.11. De grieven in het principaal appel alsmede de grieven II tot en met VI in het (voorwaardelijk) incidenteel appel hebben alle betrekking op de vraag of Maas de aan hem toekomende rechten heeft overgedragen en op de bij de beantwoording van die vraag aan te leggen maatstaven. Het hof zal deze grieven gezamenlijk behandelen.

3.12. Bij de beantwoording van de onder 3.11 genoemde vraag geldt het volgende:

a. Voorop staat dat Maas een actie instelt die is gebaseerd op het auteursrecht op het Flodder-format. Wanneer Armada, zoals zij heeft gedaan, gemotiveerd betwist dat Maas ten tijde van het instellen van zijn actie nog rechthebbende is, rust op Maas de bewijslast van het bestaan van zijn recht. De rechtbank heeft ten onrechte geoordeeld dat aan de zijde van Armada sprake is van een bevrijdend verweer waarvan de bewijslast op Armada rust. Wel geldt als belangrijk gezichtspunt dat buiten twijfel is dat Maas de oorspronkelijk auteursrecht-hebbende op het Flodder-format was en dat hij bij de verdere ontwikkeling daarvan, zowel bij de films als de tv-series, steeds uiterst nauw betrokken is geweest. Er moeten daarom goede redenen zijn om te kunnen aannemen dat hij zijn recht aan een ander heeft overgedragen.

b. Bij bevestigende beantwoording van de bovengenoemde vraag is niet van belang of het auteursrecht op het Flodder-format is overgedragen aan een partij van wie Armada de rechten heeft verkregen. Wanneer de overdracht aan een willekeurige derde komt vast te staan, is dat – zoals ook de rechtbank heeft geoordeeld – voldoende reden voor afwijzing van de vorderingen van Maas.

c. Bij de beoordeling van de overgelegde akten, waarin Maas volgens Armada het hem toekomende auteursrecht op het Flodder-format zou hebben overgedragen, strekt tot uitgangspunt dat deze akten volgens de Haviltex-maatstaf dienen te worden uitgelegd. Onderzocht moet worden welke betekenis de partijen bij de in de akten neergelegde overeenkomsten in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijze aan de in de akten opgenomen bepalingen hebben moeten geven. Voorts is bij de uitleg van de akten leidraad dat in artikel 2 Auteurswet is bepaald dat een in een akte neergelegde overdracht alleen die bevoegdheden omvat waarvan dit in de akte is vermeld of uit de aard of strekking van de titel noodzakelijk voortvloeit, hetgeen ertoe leidt dat wanneer er twijfel bestaat omtrent hetgeen volgens de akte zou zijn overgedragen, de akte ten voordele van de overdragende auteur dient te worden uitgelegd.

d. Partijen hebben getwist over de bewijskracht van de diverse akten, in welk verband aan de orde is gesteld de vraag of Armada als rechtsopvolger onder bijzondere titel van een van de partijen bij de akte kan worden aangemerkt. Het hof merkt op dat de bewijskracht van een akte pas aan de orde is wanneer de inhoud van de akte is vastgesteld.

3.13. In totaal zijn door Armada acht akten (schriftelijke overeenkomsten) overgelegd waarin rechten met betrekking tot Flodder worden overgedragen. Deze overeenkomsten staan vermeld in het door Maas als productie 5 bij de conclusie van antwoord in voorwaardelijke reconventie opgestelde chronologische overzicht en in het tussenvonnis van 19 december 2007 onder 2.6. sub I tot en met VIII. Het hof zal de aldaar door de rechtbank gegeven nummering aanhouden. Door Maas is bij de conclusie na enquête als productie 8 een overeenkomst tussen Flodder Televisie BV en Maas in het geding gebracht. Armada beroept zich, ter ondersteuning van haar standpunt, ook op deze overeenkomst (akte ter rolle van Armada van 11 maart 2009 onder 2 en memorie van antwoord onder 31).

Het hof zal daarom ook deze overeenkomst, die het nummer IX krijgt, in zijn beschouwingen betrekken.

3.14.1. In het tussenvonnis van 19 december 2007 zijn door de rechtbank, om de reden dat in de andere overeenkomsten de rechten op het Flodder-format niet worden genoemd, slechts de overeenkomsten als genoemd onder III en VII relevant geacht.

3.14.2. Aangezien, na het horen van Maas als getuige, de echtheid van de handtekening van Maas onder akte III niet meer aan twijfel onderhevig was, heeft de rechtbank op grond van de tekst van die – ongedateerde – overeenkomst de vorderingen van Maas afgewezen. Deze tekst, onderdeel uitmakende van een 'scenario overeenkomst' tussen Zonnedaal BV i.o. als producent enerzijds en Maas als scenarioschrijver anderzijds en betrekking hebbend op het door Maas in samenwerking met co-scenarist Wijo Koek te vervaardigen scenario 'De Zaak Zonnedaal' (Flodder III), luidt:

Art. 4: Scenarioschrijver verklaart en bevestigt dat alle rechten van het oorspronkelijk Flodder-concept volledig en onverkort bij producent berusten, en dat scenarioschrijver de rechten in en op het scenario door ondertekening van deze overeenkomst aan producent overdraagt.

3.14.3. Overeenkomst VII, gedateerd 29 januari 1997, is gesloten tussen Holland Media Groep S.A. (hierna: HMG) enerzijds en First Floor Televisie BV (hierna: FFTV) anderzijds. In de overeenkomst, die ziet op de productie, in opdracht van HMG, van een nieuwe serie van 39 afleveringen op basis van de Flodder tv-serie, staat in artikel 6.1 en 6.2 bepaald:

6.1 Tot meerdere zekerheid van de nakoming door FFTV van haar verplichtingen uit deze overeenkomst, draagt (het hof leest:) Almerica Film BV als rechthebbende op het 'FLODDER' format/concept ten behoeve van tv-uitzendingen hierbij alle rechten op het format/concept van de programma's, alsmede de scenario's, het decor en andere faciliteiten nodig voor de productie, aan HMG over, welke overdracht door HMG hierbij wordt aanvaard. Te dezer zake zal Almerica Film BV deze overeenkomst mede ondertekenen.

6.2 Almerica Film BV verklaart hierbij volledig en enig rechthebbende te zijn van het 'FLODDER' format/concept als hiervoor omschreven.

De overeenkomst is, in verband met dit artikel 6, door Almerica Film BV, vertegenwoordigd door L.J.M. Geels en Maas, medeondertekend.

3.14.4. Overeenkomst IX (zie hiervoor 3.13) draagt evenals overeenkomst III de naam 'scenario overeenkomst' en is gesloten tussen Flodder Televisie BV (een vennootschap die later de naam Almerica Film BV heeft gekregen) als producent enerzijds en Maas als scenarioschrijver anderzijds. De – ongedateerde – overeenkomst, die overigens niet door Flodder Televisie BV maar door Zonnedaal BV i.o. als producent is ondertekend, heeft, evenals overeenkomst III, betrekking op de vervaardiging van een scenario 'De zaak Zonnedaal' door Maas in samenwerking met coscenarist W. Koek. Ook in deze overeenkomst staat in artikel 4:

Art. 4: Scenarioschrijver verklaart en bevestigt dat alle rechten van het oorspronkelijk Flodder-concept volledig en onverkort bij producent berusten, en dat scenarioschrijver de rechten in en op het scenario door ondertekening van deze overeenkomst aan producent overdraagt.

3.15. Anders dan Armada verdedigt en anders dan de rechtbank heeft geoordeeld, is het hof van oordeel dat op grond van de geciteerde bepalingen niet kan worden aangenomen dat Maas de auteursrechten op het Flodder-format op enig moment aan een ander heeft overgedragen. Daartoe is het volgende redengevend.

3.16.1. Het hof constateert dat in de overeenkomsten III en IX expliciet de auteursrechten op het in die overeenkomsten genoemde scenario worden overgedragen. Met betrekking tot de rechten op het format (het 'Flodder-concept') wordt een andere

formulering gebezigd, te weten dat deze rechten berusten bij de producent.

3.16.2. Er is geen enkele reden of aanwijzing om te veronderstellen dat aan die vermeldingen in de overeenkomsten een eerdere overdracht door Maas aan Zonnedael BV i.o. of aan Flodder Televisie BV ten grondslag heeft gelegen. Ook bestaat geen enkele aanwijzing voor een overdracht door Maas of Zonnedael B.V. i.o. aan Flodder Televisie BV/Almerica Film BV of voor een overdracht door Flodder Televisie BV/Almerica Film BV aan Zonnedael BV i.o. Tegen deze achtergrond en gezien het feit dat de formulering in meer overeenkomsten met verschillende producenten, steeds met betrekking tot hetzelfde format, wordt gebezigd, moet ervan worden uitgegaan dat de vermelding dat de formatrechten bij de producent berusten, een andere betekenis heeft dan te verwijzen naar een bestaande toestand (en daarmee naar eerdere overdrachten).

3.16.3. De te beantwoorden vraag is dan of de partijen bij de desbetreffende overeenkomsten door de desbetreffende erkenning hebben beoogd een volledige overdracht van de auteursrechten op het format te bewerkstelligen. Het hof beantwoordt die vraag, met Maas, ontkennend:

- de overeenkomsten III en IX hebben, zo volgt uit de inhoud van de overeenkomst en de naamgeving ('scenario overeenkomst') ervan, tot doel de overdracht van het in de desbetreffende overeenkomst genoemde scenario. De bij het sluiten van een dergelijke overeenkomst op het spel staande belangen zijn, zo ligt voor de hand en is onbestreden door Maas aangevoerd, aan de zijde van de producent dat deze volledige zekerheid moet hebben dat de productie, in de breedste zin, wat de auteursrechten betreft ongestoord kan plaatshebben, zoals dat voor films is voorzien in art. 45d Auteurswet (zie ook hierna 3.16.6). Verder dan dat (bijv. de verkrijging van de exclusieve beschikking over het volledige format op grond waarvan geheel nieuwe scenario's ontwikkeld zouden kunnen worden) gaan de belangen van de producent niet. Met betrekking tot de belangen van de scenarioschrijver bestaat geen enkele reden om aan te nemen dat hij de producent meer dan de genoemde veilige basis voor de productie heeft willen bieden en dus meer heeft willen overdragen dan daarvoor nodig was;
- een reden voor een beperkte uitleg is ook gelegen in overeenkomst VII waarin Almerica Film BV de rechten op het Flodder-format tot zekerheid voor de voldoening door FFTV van haar verplichtingen uit de overeenkomst aan HMG overdraagt. Er is geen enkele aanwijzing dat die overdracht een verdere strekking had dan nodig was voor de realisering van de in de overeenkomst genoemde tv-programma's. Integendeel: de getuige van der Meer de Walcheren bevestigt dat de overdracht van het format als reden had dat HMG in geval van nood de productie in eigen beheer kon afmaken.

3.16.4. Armada heeft, met betrekking tot de volgens artikel 2 Auteurswet te hanteren uitleg, erop gewezen dat reden bestaat voor een ruimere uitleg omdat Maas zijn rechten overdroeg aan 'zijn eigen vennootschap: een vennootschap van hem en voor hem'. Het hof volgt Armada hierin niet. Geels heeft als getuige weliswaar verklaard dat hij ervan uitging dat de formatrechten toebehoorden aan FFF en dat de overdracht zou moeten vastliggen in 'scenario-overeenkomsten of regioovereenkomsten', maar een akte waarin Maas zijn rechten overdraagt aan de mede aan hem zelf toebehorende vennootschap FFF, aan welke akte dan een ruime uitleg zou moeten worden gegeven, ontbreekt. Het hof constateert dat, nu bijkens de getuigenverklaring van Geels de formatrechten nooit echt onderwerp van gesprek zijn geweest, voor een goed functioneren van FFF en de aan haar verbonden vennootschappen het ook in het geheel niet nodig was dat de formatrechten aan FFF zouden worden overgedragen.

3.16.5. De door Armada voorgestane uitleg kan, omdat een volledige overdracht van de auteursrechten op het format slechts een-

maal kan plaatshebben, niet worden toegepast op de afzonderlijke overeenkomsten, waarvan de één betrekking heeft op Zonnedael BV i.o., één op Flodder Televisie BV en de derde op Almerica Film BV.

3.16.6. Voor zover Armada een beroep heeft gedaan op het bepaalde in artikel 45d Auteurswet faalt het. Het filmwerk waarop dit artikel ziet, omvat slechts het format voor zover dat nodig is om het filmwerk zelf openbaar te kunnen maken. Voor een ruimere uitleg bestaat, mede tegen de achtergrond van het bepaalde in de artikelen 2 en 45g Auteurswet, geen goede grond.

3.16.7. Op grond van het voorgaande oordeelt het hof dat geen goede reden bestaat om aan te nemen dat Maas de hem toebehorende volledige auteursrechten op het Flodder-format heeft overgedragen aan Zonnedael BV i.o. dan wel aan Flodder Televisie BV/Almerica Film BV. Ook de andere overeenkomsten, waarin slechts auteursrechten op een scenario worden overgedragen, bieden hiervoor geen grond.

3.17.1. Nu de overgelegde akten onvoldoende reden opleveren om te kunnen oordelen dat Maas zijn rechten op het Flodder-format heeft overgedragen, moet nog worden ingegaan op de stelling van Armada dat de enkele verklaring in artikel 6.2 in de mede door Maas ondertekende overeenkomst VII al voldoende is voor het oordeel dat Maas niet (meer) als rechthebbende kan worden aange-merkt.

3.17.2. Het hof verwerpt ook deze stelling van Armada. Artikel 6.2 verwijst wat betreft de omvang van de rechten op het Flodder-format/concept immers naar het geschrevene onder 6.1. Daarin gaat het slechts om het format/concept 'ten behoeve van tv-uitzendingen', derhalve niet op het algemene en volledige Flodder-format waarop deze procedure betrekking heeft. Een belangrijke aanwijzing dat de algemene formatrechten niet aan Almerica Film BV hebben toebehoord, is gelegen in de omstandigheid dat, zoals Armada zelf stelt, de formatrechten niet met zoveel woorden onderdeel hebben uitgemaakt van de overdracht, ter gelegenheid van de ontbinding van Almerica Film BV, aan FFF. Indien Almerica Film BV rechthebbende van het volledige Flodder-format zou zijn geweest, zou, naar – mede gezien de daaraan in die periode toe te kennen waarde – mag worden aangenomen, dit format stellig als onderdeel van die overdracht zijn genoemd.

3.17.3. De tekst van artikel 6.2 rechtvaardigt daarom niet de door Armada – en in navolging daarvan: de rechtbank – getrokken conclusie.

3.18. Het hof komt, ook na kennisname van de overgelegde akten en de in eerste aanleg afgelegde getuigenverklaringen, tot de slotsom dat voorshands is bewezen dat Maas, ten tijde van het instellen van de onderhavige vordering, auteursrechthebbende was op het Flodder-format. Armada heeft evenwel in hoger beroep (tegen) bewijs aangeboden en heeft het hof tevens verzocht om haar in staat te stellen nader bewijs te leveren, bijvoorbeeld doordat bij de curator in het faillissement van FFF nadere stukken worden opgevraagd. Het hof zal Armada tot dit een en ander in de gelegenheid stellen en zal daartoe de zaak naar de rol verwijzen, opdat Armada alsnog (nieuwe) stukken in het geding kan brengen en zich kan uitlaten over de door haar alsnog naar voren te brengen getuige(n). Het hof herinnert Armada aan de ten deze geldende jurisprudentie dat omtrent getuigen die reeds in eerste aanleg zijn gehoord, een reden moet worden gegeven waarom zij opnieuw zouden moeten worden gehoord.

3.19. Het hof ziet, om proceseconomische redenen, aanleiding om nu reeds het door Armada in eerste aanleg verdedigde standpunt te behandelen, dat zij op grond van een verklaring of gedraging van Maas heeft mogen aannemen dat tussen Maas en FFF sprake was van een overdracht van de rechten op het Flodder-format en dat zij op basis van deze veronderstelling en daarop gegrond ver-

trouwen de koopovereenkomst met de curator heeft gesloten. In hoger beroep heeft Armada, zo begrijpt het hof, haar stelling in zoverre uitgebreid dat zij op grond van de akten heeft mogen aannemen dat de formatrechten in ieder geval niet bij Maas berustten. Indien de door Maas aangevoerde grieven zouden slagen, zal dit standpunt van Armada, in het kader van de devolutieve werking van het appel, alsnog aan de orde komen. Bij honorering ervan zou het onderzoek, zoals dat blijktens 3.18 het hof voor ogen staat, niet zinvol zijn.

3.20. Het hof merkt allereerst op dat, indien er in deze procedure niet van kan worden uitgegaan dat de rechten op het Flodderformat door Maas aan een ander zijn overgedragen, de curator, voor zover hij deze rechten overdroeg aan Armada, daartoe beschikkingsonbevoegd was. Artikel 3:88 BW biedt aan Armada geen derdenbescherming tegen deze vorm van beschikkingsonbevoegdheid.

3.21. Met betrekking tot het beroep van Armada op de bescherming krachtens 3:36 BW overweegt het hof het volgende.

3.22. Voor zover Armada betoogt dat zij op grond van de akten heeft mogen aannemen dat de curator beschikkingsbevoegd was, faalt het beroep omdat Armada, indien haar (door Maas betwiste) stelling juist is dat zij na kennisname en op grond van de akten de overeenkomst met de curator heeft gesloten, niet alleen is geconfronteerd met een (mede door Maas ondertekende) verklaring dat Almerica Film BV rechthebbende tot het format was, maar ook met een overeenkomst waarin staat dat de rechten op het format toehoren aan Zonnedaal BV i.o., een onderneming waarmee het faillissement van FFF (en derhalve de beschikkingsbevoegdheid van de curator) niets van doen heeft. Door deze vermeldingen had Armada tenminste moeten gaan twijfelen aan de beschikkingsbevoegdheid van de curator en had zij nader onderzoek moeten doen, wat ze niet heeft gedaan. Het hof wijst erop dat de curator uitdrukkelijk heeft verklaard voor het bestaan van de in de overdrachtsakte genoemde rechten niet te kunnen instaan.

3.23. Voor zover Armada betoogt dat zij op grond van de akten heeft mogen aannemen dat in ieder geval Maas geen rechthebbende meer op het Flodder-format zou zijn (en zij dus heeft mogen vertrouwen bij de uitvoering van haar plannen door hem niet lastiggevallen te worden) gaat ook dat betoog niet op. Ook hier wreekt zich dat het niet om één producent gaat bij wie de rechten op het format zouden berusten, maar om twee producenten (en, in het geval dat Armada ter gelegenheid van de verkrijging niet wist dat Flodder Televisie BV en Almerica Film BV dezelfde waren, zelfs drie verschillende producenten). Voorts had Armada moeten zien dat in de overeenkomst met HMG slechts sprake was van het 'FLODDER-format/concept als hiervoor omschreven', hetgeen, zoals reeds hiervoor werd overwogen, volgens de tekst slechts verwijst naar de rechten 'ten behoeve van tv-uitzendingen' (en derhalve niet naar de volledige formatrechten). Ook hier had het, mede gelet op het bepaalde in artikel 3:11 BW, op de weg van Armada gelegen onderzoek ernaar te doen of inderdaad zeker was dat Maas geen rechthebbende meer was op het oorspronkelijke Flodder-format, een onderzoek dat zeer eenvoudig had kunnen worden ingesteld.

3.24. Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat, in het geval de door Maas aangevoerde grieven zouden slagen, het beroep van Armada op het bepaalde in artikel 3:36 BW niet opgaat.

3.25. Het hof ziet reden te bepalen dat tegen dit tussenarrest beroep in cassatie open staat.

3.26. Zoals overwogen zal het hof Armada thans in de gelegenheid stellen tegenbewijs te leveren en de zaak naar de rol verwijzen voor het overleggen van stukken en het opgeven van getuigen door Armada.

4. Beslissing

Het hof:

- laat Armada toe tot tegenbewijs tegen de voorshands door het hof bewezen geachte stelling dat Maas, ten tijde van het instellen van de onderhavige vordering, auteursrechtthebbende was op het Flodder-format;
- verwijst de zaak naar de rolzitting van dit hof van 6 september 2011 voor uitlating door Armada zoals omschreven onder 3.18, waarop door Maas zal kunnen worden gereageerd;
- bepaalt, voor het geval getuigen moeten worden gehoord, dat de verhoren zullen plaatsvinden op een nader in overleg met partijen vast te stellen tijdstip ten overstaan van mr. G.J. Visser, te dezer zake benoemd tot raadsheer-commissaris, in een van de zittingszalen van het Paleis van Justitie aan de Prinsengracht 436 te Amsterdam;
- houdt iedere verdere beslissing aan;
- bepaalt dat tegen dit tussenarrest beroep in cassatie open staat.

Noot

J.J.C. Kabel

Ik zie af van bespreking van allerlei verwickelingen. Het gaat bij dit tussenarrest in de kern om de uitleg van de volgende clausule:

scenarioschrijver verklaart en bevestigt dat alle rechten van het oorspronkelijk Flodder-concept volledig en onverkort bij de producent berusten en dat scenarioschrijver de rechten in en op het scenario door ondertekening van deze overeenkomst aan de producent overdraagt.

Deze clausule lijkt in ieder geval te betekenen dat er anders is overeengekomen in de zin van artikel 45d Aw en dat daarom de in dat artikel omschreven overdracht van beperkte bevoegdheden aan de producent niet van toepassing is. De producent kan zich in die uitleg meer rechten laten overdragen, bijvoorbeeld het recht om het 'Flodder'-concept (het format) te exploiteren. De eerste zinsnede van de clausule lijkt vervolgens voor geen andere uitleg vatbaar dan dat de formatrechten bij de producent berusten en niet meer bij de scenarioschrijver en dat deze rechten dus door de laatste op de een of andere manier ter beschikking zijn gesteld aan de producent. Dat is dan ook wat Rb. Amsterdam 17 juni 2009 beslist. De rechten op het format komen niet meer toe aan de scenarioschrijver. Een beslissing in andere zin lijkt de contractsvrijheid van partijen fundamenteel aan te tasten.

Er zijn twee rechtsvindingsmethoden denkbaar met betrekking tot de clausule. De eerste is die waarin artikel 45d Aw analoog wordt toegepast op de verhouding tussen producent en maker, ondanks het gegeven dat er kennelijk anders is overeengekomen. De tweede is die waarin de contractsclausule alleen maar wordt uitgelegd. In het eerste geval is cassatie mogelijk, in het tweede geval doorgaans niet.

Bij een analoge toepassing van artikel 45d Aw had de producent nooit aanspraak kunnen maken op de formatrechten. Op grond van formatrechten kunnen geheel nieuwe scenario's worden ontwikkeld. Die mogelijkheid gaat verder dan nodig is om een concrete film te exploiteren. Volgens artikel 45d Aw komen aan de producent niet meer rechten toe dan nodig zijn voor de productie en de exploitatie van de concrete film. Het vermoeden van overdracht van een beperkt aantal rechten is uitdrukkelijk gekozen om de rechten van de makers zo min mogelijk te verkorten (zie *Kamerstukken II 1980/81*, 16 740, nrs. 3-4, p. 10). Uiteraard kan altijd anders worden afgesproken: artikel 45d Aw is (behoudens het recht op een billijke vergoeding wegens verhuur) van regeland recht. De rechtsverkrijger van de filmproducent wil onder andere met een beroep op artikel 45d Aw ook de rechten op het format ver-

krijgen. Ten aanzien van dat beroep overweegt het hof (r.o. 3.16.6) met zoveel woorden dat het filmwerk waarop artikel 45d Aw ziet, slechts het format omvat voor zover dat nodig is om het filmwerk zelf openbaar te maken. Voor een ruimere uitleg van artikel 45d Aw bestaat, aldus het hof, geen goede grond en de rechtsopvolger van de filmproducent kan zich dan ook niet beroepen op artikel 45d Aw teneinde rechten op het format te verkrijgen. Dat resultaat past uiteraard precies in het stelsel van artikel 45d Aw zoals ik dat hiervoor heb weergegeven. De methode die het hof toepast is echter die van een uitleg van contractsclausules. Op de voet van *Haviltex* wordt van alle relevante overeenkomsten tussen Maas en anderen met betrekking tot 'Flodder' onderzocht welke betekenis partijen over en weer redelijkerwijs aan de desbetreffende clausule hebben moeten geven. Leidraad daarbij is artikel 2 Aw: bij twijfel niet inhalen, anders gezegd: bij twijfel volgt een uitleg ten gunste van de maker.

Er zijn drie relevante overeenkomsten. In twee overeenkomsten gaat het om de clausule waarin de formatrechten berusten bij de producent, in één overeenkomst worden de formatrechten door de BV van de makers 'overgedragen' aan de opdrachtgever (HMG), maar uitsluitend tot zekerheid van de nakoming van de verplichtingen uit de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de producent (FFF Tv).

Het hof ziet een verschil in de gebruikte contractuele terminologie: van de formatrechten wordt in twee – door het hof als scenario-overeenkomst gekwalificeerde – overeenkomsten gezegd dat zij *berusten* bij de producent, de rechten op het scenario worden daarentegen *overgedragen*. Waarom *berusten* die rechten bij de producent? Om in geval van nood de opdrachtgever de kans te bieden de concrete film in eigen beheer af te maken, zo concludeert het hof op basis van een derde relevante overeenkomst waarin de formatrechten tot zekerheid worden overgedragen en op basis van een bijbehorende getuigenverklaring. Die uitleg komt overeen met het m.i. voor het hof hier doorslaggevende punt dat in alle relevante overeenkomsten sprake is van formatrechten die bij de producent berusten of aan hem zijn overgedragen, terwijl uit de aard der zaak er maar één format kan bestaan (met vele scenario's) dat dan ook maar één keer auteursrechtelijk kan worden overgedragen. Het hof leidt daaruit af dat de clausule iets anders betekent dan een overdracht van formatrechten. Armada wordt toegelaten tot tegenbewijs, maar heeft het hof laten weten dat zij daartoe niet in staat is. In het eindarrest (Hof Amsterdam 13 december 2011,

B9 10552) is dan ook aangenomen dat Maas auteursrechthebbende op het Flodder-format is. De rechtsvindingsmethode is dus die van een uitleg van de onderhavige contractclausule. Daar zal in casusatie weinig tegen in te brengen zijn.

Is er ook ruimte voor de uitleg dat het hof hier artikel 45d Aw analoog heeft toegepast? Ten aanzien van de twee scenario-overeenkomsten, overweegt het hof: 'De bij het sluiten van een dergelijke overeenkomst op het spel staande belangen zijn, zo ligt voor de hand [...], aan de zijde van de producent dat deze volledige zekerheid moet hebben dat de productie, in de breedste zin, wat de auteursrechten betreft ongestoord kan plaats hebben, *zoals dat voor films is voorzien in artikel 45d Auteurswet* (curs. JJCK) [...]. Verder dan dat [...] gaan de belangen van de producent niet.' Bij een louter feitelijke uitleg van de contractsclausule was een verwijzing naar artikel 45d Aw overbodig geweest. Het lijkt er nu ernstig op dat artikel 45d Aw hier, voor zover het een beperking van de rechten van de producent betreft, dwingend wordt voorgeschreven buiten de situatie dat niet anders is overeengekomen. Dat is een analoge uitleg en winst voor de makers. Het wetsvoorstel auteurscontractenrecht doet hetzelfde op het punt van de billijke vergoeding voor de artikel 40 Aw makers (hoofdregisseur, scenarioschrijver, schrijver dialogen, componist van de filmmuziek). Het voorgestelde artikel 45d lid 3, tweede volzin luidt namelijk: 'Aan de makers genoemd in artikel 40 en andere makers die tot het ontstaan van het filmwerk een wezenlijke bijdrage van scheppend karakter hebben geleverd, is een proportionele vergoeding voor de exploitatie verschuldigd.' Die vergoeding staat blijkens de formulering van het gehele artikellid los van het vermoeden van overdracht.

Ten slotte: zou artikel 45d Aw in dit geval niet rechtstreeks kunnen worden toegepast? De vraag is dan wat 'anders overeengekomen' in artikel 45d Aw betekent. Moeten die woorden eng (alleen *anders* m.b.t. de rechten genoemd in artikel 45d Aw) of ruim (alleen al *anders* doordat er een overeenkomst is tussen maker en producent) worden uitgelegd? Ik pleit voor een enge uitleg. 'Anders overeengekomen' moet dan betekenen dat de scenarioschrijver een of meer van die rechten behoudt, die de producent ingevolge artikel 45d Aw nodig heeft voor een ongestoorde productie van de film en die, indien niet anders is overeengekomen, vermoed worden aan hem te zijn overgedragen. In die zin is in dit geval niet 'anders overeengekomen' en kan het in artikel 45d Aw bepaalde dus rechtstreeks van toepassing zijn op de scenario-overeenkomst.